



SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 224/2015-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. mája 2015 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], zastúpených advokátom JUDr. Martinom Olosom, M. R. Štefánika 71, Žilina, vo veci namietaného porušenia ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Žiline č. k. 10 Co 34/2012-78 z 27. septembra 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7 Cdo 139/2013 zo 17. júna 2014 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. septembra 2014 elektronickým podaním doručená sťažnosť [REDACTED], [REDACTED], a [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED]

(ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietajú porušenie svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 10 Co 34/2012-78 z 27. septembra 2012 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 7 Cdo 139/2013 zo 17. júna 2014.

Okresný súd Žilina (ďalej len „okresný súd“) uznesením sp. zn. 14 C 60/2011 zo 7. februára 2012 nepripustil, aby do konania ako navrhovateľka v 6. rade vstúpila [REDACTED], ktorá už pôvodne bola účastníčkou konania na strane navrhovateľa ako navrhovateľka vo 4. rade, avšak svoj návrh vzala späť, na základe čoho bolo konanie v časti zastavené. Zároveň okresný súd rozhodol o pripustení zmeny žalobného návrhu.

Proti uzneseniu okresného súdu podali sťažovatelia v časti týkajúcej sa pripustenia zmeny žalobného návrhu a tiež [REDACTED] v časti týkajúcej sa nepripustenia jej vstupu do konania na strane navrhovateľov odvolanie.

Krajský súd sťažnosťou namietaným uznesením zrušil odvolaním napadnuté uznesenie okresného súdu v časti výroku o nepripustení vstupu [REDACTED] do konania na strane navrhovateľov a vec v tejto časti vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie. Zároveň krajský súd odmietol odvolanie sťažovateľov podané proti výroku o pripustení zmeny návrhu.

Proti uzneseniu krajského súdu podali sťažovatelia dovolanie, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 7 Cdo 139/2013 zo 17. júna 2014 odmietol.

Podľa názoru sťažovateľov je uznesenie krajského súdu „svojvoľné, arbitrárne, v nesúlade so zákonnými ustanoveniami upravujúcich okruh účastníkov konania a vymykajúce sa ustálenej procesnej praxi súdov a judikatúre. Možno konštatovať, že postup krajského súdu pri rozhodnutí o podanom odvolaní bol nesprávny, pričom súd krajský súd nám svojim procesným postupom odňal možnosť konať pred súdom.“.

Sťažovatelia argumentujú skutočnosťou, že po „spätvzátí žaloby a zastavení konania môže žalobca svoj nárok uplatniť na súde opätovne, avšak až v samostatnom novom konaní s pridelením veci zákonnému sudcovi. Zastavením konania na základe dispozitívneho úkonu žalobcu sa jeho účasť v tomto konaní nezvratne procesne končí, pričom podľa judikatúry, ako správne uviedol okresný súd, spätvzatie nemožno odvolať. Nové podanie žaloby v tom istom konaní by tak bolo obchádzaním zákona. Nič pritom nebráni žalobcovi p. [REDACTED]

██████████, aby svoje práva uplatnila v inom samostatnom konaní, pokiaľ v predchádzajúcom konaní zobrala žalobu späť. Treba uviesť, že O. s. p. neumožňuje založiť procesnú situáciu resp. procesný chaos, aby účastník vystupoval na strane žalobcu, žalobu zobral v plnom rozsahu späť a po právoplatnosti uznesenia o zastavení konania vo vzťahu k tomuto žalobcovi následne ten istý subjekt vstúpil do toho istého súdneho konania opäť na strane žalobcu. O. s. p. síce takýto stav výslovne neupravuje, však iba z jediného dôvodu - nakoľko ide o totálnu absurditu a nepredpokladanú zmätočnosť v postupe žalobcu, ktorá však v praxi nastala. Takto by každý subjekt mohol do toho istého konania vstupovať a následne vystupovať z neho neobmedzene podľa svojej ľubovôle, čím by okrem nehospodárnosti a zmätočnosti konania objektívne dochádzalo i k markantnému porušeniu princípov spravodlivého procesu vo vzťahu k žalovanému, nakoľko samotný žalovaný by v takomto konaní ani nevedel upriamiť pozornosť na to, kto je a kto bude v konečnom dôsledku žalobcom a aká má a môže byť jeho obrana. Súčasne vystáva otázka, či by boli všetky vykonané procesné úkony takého žalobcu procesne účinné a na ktoré procesné úkony by tak mal súd vlastne prihliadať. Ak by totiž žalobca do toho istého konania vstúpil opätovne, súd by tak musel prihliadať na všetky úkony takéhoto žalobcu v konaní, pričom by častokrát išlo o protichodné úkony. Žalobca by tak v konaní nemal žiadnu procesnú zodpovednosť za svoje konanie, čo je v sporovom konaní neprípustné a porušením rovnosti účastníkov a princípu právnej istoty pre žalovaného.“.

Sťažovatelia vo vzťahu k oboch namietaným uzneseniam uvádzajú, že konajúce súdy nimi „odmietli vecne preskúmať opravné prostriedky a čisto arbitrárne odmietli rozhodnúť o podaných opravných prostriedkoch účastníka, ktorý sa účinne bránil voči nezákonnému postupu prvostupňovému súdu v konaní. Procesnú obranu účastník môže uplatniť nielen až v rozsudku vydanom merite veci, a o týchto námietkach by mal súd rozhodnúť a nie odvolanie formalisticky odmietiť.“.

V závere svojej sťažnosti sťažovatelia navrhli vysloviť porušenie nimi označených základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru namietanými uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu. Sťažovatelia tiež

navrhli zrušiť namietané uznesenia krajského súdu a najvyššieho súdu a priznať im spoločne a nerozdielne trovy právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje ústavný súd o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a zisťuje, či nie sú dôvody na odmietnutie návrhu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom sťažnosti sťažovateľov je namietané porušenie ich základných práv podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 47 ods. 3 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru uzneseniami krajského súdu a najvyššieho súdu. Vo vzťahu k rozhodnutiu krajského súdu sťažovatelia namietajú najmä skutočnosť, že tento nesprávne rozhodol, pokiaľ zrušil rozhodnutie okresného súdu v časti výroku o nepripustení vstupu do konania na strane navrhovateľov [REDACTED], teda osoby, ktorá už v minulosti účastníčkou konania na strane

navrhovateľov bola, avšak jej účasti zomizlo z dôvodu späťvzatia návrhu s následným zastavením konania. Sťažovatelia tiež namietajú, že krajský súd ani najvyšší súd sa meritórne nezaoberali ich odvolaním proti uzneseniu okresného súdu v časti výroku o pripustení zmeny žalobného návrhu.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom...

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

K námietke smerujúcej proti uzneseniu krajského súdu ústavný súd uvádza, že lehoty na podanie sťažností proti uzneseniu krajského súdu považoval za zachované, a to v súlade s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva [ďalej len „ESLP“ (napr. rozsudok ESLP z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 52, 53 a 54)], podľa ktorej dvojmesačná lehota na podanie sťažnosti ústavnému súdu začne plynúť dňom doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (dovolaní) a je považovaná za zachovanú aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu, v tomto prípade vo vzťahu k uzneseniu krajského súdu (obdobne napr. I. ÚS 169/09, IV. ÚS 58/2011).

Zo stabilizovanej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že vo vzťahu ku všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej

právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou, prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy). Úloha ústavného súdu pri rozhodovaní o sťažnosti namietajúcej porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie zákonov s ústavou a dohovorom najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy spočíva v tom, že každý sa môže domáhať ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktorú tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonáva (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ústavy). Do obsahu základného práva na súdnu a inú právnu ochranu patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala, a bola vyhlásená spôsobom, ktorý predpisuje zákon (IV. ÚS 77/02). Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci.

Do práva na spravodlivý proces však nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov, teda za porušenie tohto základného práva nemožno považovať neúspech (nevyhovenie návrhu) v konaní pred všeobecným súdom (napr. I. ÚS 8/96, III. ÚS 197/02, III. ÚS 284/08). Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia (po vykonaní dôkazov a ich vyhodnotení) skutkový stav a po použití relevantných právnych noriem vo veci rozhodnú za predpokladu, že skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné a že neboli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98 tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, patrí aj absencia ústavnoprávneho rozmeru namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu.

Krajský súd v relevantnej časti namietaného uznesenia týkajúcej sa rozhodovania o odvolaní [REDACTED] proti nepripusteniu jej vstupu do konania na strane navrhovateľov uviedol:

«Odvolací súd sa stotožnil s názorom súdu prvého stupňa, že [REDAKOVANÉ] späťvzatím svojho návrhu prejavila voči súdu vôľu, aby sa nekonalo o jej návrhu a meritórne sa vo veci nerozhodlo. Takisto je správny názor, že ak navrhovateľ vzal návrh späť, nemôže späťvzatie odvolať.

Podľa názoru odvolacieho súdu však uvedené nemá za následok nemožnosť domáhať sa nového, ďalšieho vstupu do konania, resp. uplatňovania práva v tom istom konaní opätovne na základe „nového“ návrhu. Taký postup nie je vylúčený, keďže žiadne ustanovenie Občianskeho súdneho poriadku ho neznemožňuje. Späťvzatie návrhu ako prejav vôle účastníka, aby sa nekonalo o tomto jeho návrhu, však súvisí bezprostredne s tým-ktorým návrhom na začatie konanie ako procesným úkonom; teda aby sa nekonalo na základe konkrétneho návrhu (ktorý bol vzatý späť). Takisto nemožnosť odvolať späťvzatie návrhu je potrebné vnímať bezprostredne ku konkrétnemu procesnému úkonu späťvzatia návrhu, teda, že nie je možné odvolať konkrétne späťvzatie. Uvedené však nevyklučuje, aby sa subjekt opätovne domáhal, hoc aj v tom istom konaní (v duchu súdom prvého stupňa konštatovaného, že späťvzatím návrhu uplatnený nárok nezaniká a možno ho uplatniť znova); v súdnej veci je to možné, keďže na strane navrhovateľa vystupuje niekoľko subjektov a nedošlo k zastaveniu konania ako celku.

Prejav vôle navrhovateľa, aby sa nepokračovalo v konaní, aby nebolo súdom rozhodnuté o merite veci, resp. nemožnosť odvolať späťvzatie návrhu však nezostáva bez dôsledkov. Jedným z najvýznamnejších je plynutie premlčacej doby.»

K odvolaniu sťažovateľov proti výroku uznesenia okresného súdu o pripustení zmeny návrhu krajský súd uviedol:

„Podľa § 202 ods. 3 písm. f/ O. s. p., odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa pripustila alebo nepripustila zmena návrhu. Vzhľadom k tomu, že podľa vyššie citovaného ust. § 202 ods. 3 písm. f/ O. s. p. nie je odvolanie prípustné proti uzneseniu, ktorým sa pripustila zmena návrhu, pričom odporcovia podali odvolanie práve proti takémuto uzneseniu, odvolací súd nemal inú možnosť, než ich odvolanie odmietnuť. Preto sa dôvodmi v ňom uvedenými ani bližšie nezaoberal.“

Pokiaľ ide o uznesenie najvyššieho súdu, sťažovatelia namietali skutočnosť, že najvyšší súd (rovnako ako krajský súd) arbitrárne odmietol rozhodnúť o podaných opravných prostriedkoch sťažovateľov.

Najvyšší súd v namietanom uznesení k dovolaniu sťažovateľov uviedol:

«V prejednávanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu. Uznesenia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú uvedené v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. V zmysle § 239 ods. 1 O. s. p. je dovolanie proti uzneseniu odvolacieho súdu prípustné, ak a/ odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvého stupňa, b/ odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločenstiev (§ 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p.) na zaujatie stanoviska. Dovolanie nie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa odmietlo odvolanie proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa o zamietnutí návrhu na prerušenie konania podľa § 109 ods. 1 písm. c/ O. s. p. V zmysle § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Uznesenie odvolacieho súdu, ktoré napadli žalovaní dovolaním, nemá znaky žiadneho z vyššie uvedených uznesení. Odvolací súd napadnutým uznesením zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa o nepripustení vstupu ďalšieho účastníka do konania na strane žalobcov, dovolanie tak nesmeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu uvedenému § 239 ods. 2 písm. a/ až c/ O. s. p. Dovolanie žalovaných preto podľa ustanovení § 239 ods. 1 a 2 O. s. p. prípustné nie je. K systému dovolacích dôvodov sa žiada dovolateľom vysvetliť, že existencia procesnej vady konania v zmysle § 237 O. s. p., na ktorú poukazuje ustanovenie § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., zakladá nielen prípustnosť dovolania, ale aj jeho opodstatnenosť. V prípade tzv. inej procesnej vady konania majúcej za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.) a tiež nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) možno rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť dovolaciemu prieskumu, len ak nejde o prípady, kedy zákon prípustnosť dovolania výslovne

vyučuje (v prípadoch uvedených v § 239 ods. 3 O. s. p.) a súčasne ak je dovolanie procesne prípustné (v prípadoch uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O. s. p.), čo však nie je tento prípad (viď predchádzajúci odsek). Z uvedeného (i pre toto dovolacie konanie) plynie, že v prípade procesne neprípustného dovolania dovolací súd nemá oprávnenie preskúmavať dovolateľmi uplatnené dovolacie dôvody založené v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ a c/ O. s. p. Dovolateľmi uplatnený dovolací dôvod ohľadne správnosti právneho posúdenia veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.) dovolací súd nemohol podrobiť dovolaciemu prieskumu, za tohto stavu nie je umožnené zaoberať sa tým, či odvolací súd na vec aplikoval (ne)správne normy a či ich aj (ne)správne vykladal...

V dovolaní žalovaní namietajú, že odvolací súd svojím zrušujúcim rozhodnutím im odňal možnosť konať pred súdom a dotkol sa ich práva na spravodlivý proces, pokiaľ vyslovil názor, že vstúpiť do prebiehajúceho konania na strane žalobcu môže i ten, kto sa už skôr účinne vzdal tohto procesného postavenia tým, že ako ďalší zo žalobcov vzal svoju žalobu späť. Dôvodom, ktorý zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., je procesne nesprávny postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odníme možnosť uplatňovať procesné oprávnenia účastníka občianskeho súdneho konania priznané mu za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv. Dovolateľia argumentáciu o existencii procesnej vady konania uvedenej v § 237 písm. f/ O. s. p. nezakladajú na tvrdení, že súdy porušili ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku upravujúce postup súdu v občianskom súdnom konaní alebo že nezachovali zákonom stanovenú procedúru prejednávania veci, znemožnili im urobiť niektorý procesný úkon a podobne. Podstatou ich dovolacích námietok je, že rozhodnutie odvolacieho súdu nespočíva na správnej aplikácii a interpretácii ustanovení zákona – § 92 ods. 1 O. s. p. – či vzhľadom na konkrétne okolnosti prípadu možno [REDAKOVANÉ] znovu pripustiť do konania na strane žalobcov. Z určujúceho – obsahového – hľadiska (viď § 41 ods. 2 O. s. p.) teda z ich strany nejde o námietku odňatia možnosti konať pred súdom, ale o námietku inú, ktorú dovolateľia uvádzajú vo väzbe na otázku správneho právneho posúdenia veci, na ktorej v danom prípade založil svoje zrušujúce rozhodnutie odvolací súd. Takto formulovaná výhrada dovolateľov voči napadnutému rozhodnutiu sa týka činnosti súdu, v rámci ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a na zistený skutkový stav aplikuje konkrétnu

právnu normu. Uvedená činnosť súdu je obsahom právneho posudzovania veci. Ustanovenie § 237 písm. f/ O. s. p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom výslovne do súvislosti iba s faktickou procesnou činnosťou súdu, a nie s jeho právnym hodnotením veci. Právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov je síce relevantný dovolací dôvod, ktorým možno úspešne odôvodniť procesne prípustné dovolanie (viď § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.); nesprávne právne posúdenie veci súdmi nižších stupňov nie je ale procesnou vadou konania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p. a nezakladá prípustnosť dovolania v zmysle § 237 (viď tiež R 54/2012 a niektoré ďalšie rozhodnutia najvyššieho súdu, napr. sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 216/2013). I keby tvrdenia dovolateľov ohľadom nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom boli opodstatnené (dovolací súd ich z uvedeného aspektu neposudzoval), vytýkaná skutočnosť by mala za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozsudku, nezakladala by ale prípustnosť dovolania v zmysle § 237 O. s. p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd (ne)použil správny právny predpis a či ho (ne)správne interpretoval alebo či zo správnych skutkových záverov vyvodil (ne)správne právne závery, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné (o taký prípad ale v prejednávanej veci nešlo)...

Dovolací súd dospel k záveru, že uznesenie odvolacieho súdu spĺňa požadované kritéria pre odôvodňovanie (§ 157 ods. 2 O. s. p.) zrušujúceho rozhodnutia opierajúce sa o zákonný dôvod § 221 ods. 1 písm. h/ O. s. p. tak z formálneho ako aj z obsahového hľadiska. Preto ho nemožno považovať za nepreskúmateľné, neodôvodnené, či zjavne arbitrárne (svojvoľné). Interpretácií ustanovenia § 92 ods. 1 vety prvej O. s. p. („Na návrh účastníka môže súd pripustiť, aby do konania vstúpil ďalší účastník.“) prima facie neodporuje názor odvolacieho súdu, podľa ktorého vstúpiť do prebiehajúceho konania na strane žalobcu môže i ten, kto sa už skôr účinne vzdal tohto procesného postavenia tým, že ako ďalší zo žalobcov vzal svoju žalobu späť. Dovolací súd nezistil také skutočnosti, ktoré by potvrdili tvrdenia dovolateľov v dovolaní, najmä že ide o rozhodnutie nezlučiteľné s požiadavkami vyplývajúcimi zo základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie. Vzhľadom na to, že prípustnosť dovolania žalovaných nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku, Najvyšší súd

Slovenskej republiky dovolanie odmietol podľa § 243b ods. 5 O. s. p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. ako smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné. So zreteľom na odmietnutie dovolania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.»

Závery prezentované krajským súdom a najvyšším súdom v odôvodnení namietaných rozhodnutí nejavia podľa názoru ústavného súdu znaky arbitrárnosti alebo svojvôle. Oba konajúce súdy zrozumiteľným a dostatočným spôsobom odôvodnili svoje rozhodnutie, a to tak vo vzťahu k odvolaniam účastníkov (krajský súd), ako aj vo vzťahu k dôvodom odmietnutia dovolania sťažovateľov (najvyšší súd).

Samotná skutočnosť, že sťažovatelia sa s právnym názorom osobitne krajského súdu nestotožňujú, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor krajského súdu svojím vlastným (m. m. I. ÚS 313/2010, II. ÚS 134/09). Aj keby ústavný súd nesúhlasil s interpretáciou zákonov všeobecných súdov, ktoré sú „pánmi zákonov“, v zmysle citovanej judikatúry by mohol nahradiť napadnutý právny názor krajského súdu iba v prípade, ak by ten bol svojvoľný, zjavne neodôvodnený, resp. ústavne nekonformný. O svojvôli pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam. Podľa názoru ústavného súdu tak právny výklad krajského súdu vo vzťahu k otázke možného pripustenia vstupu ďalšieho účastníka do konania na strane navrhovateľov a k odmietnutiu odvolania sťažovateľov, ako aj výklad najvyššieho súdu k dôvodom odmietnutia ich dovolania takéto nedostatky nevykazujú.

Z ústavnoprávneho hľadiska preto niet žiadneho dôvodu, aby sa spochybňovali závery napadnutých rozhodnutí, ktoré sú dostatočne odôvodnené. Pretože namietané rozhodnutie krajského súdu a najvyššieho súdu nevykazujú znaky svojvôle a sú dostatočne odôvodnené na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení konajúcich súdov, ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať (podobne aj

I. ÚS 21/98, III. ÚS 209/04) a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru krajského súdu či najvyššieho súdu. Preto bolo potrebné sťažnosť odmietnuť ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd nezaoberal už ďalšími návrhmi formulovanými sťažovateľmi v petite sťažnosti (zrušenie napadnutých rozhodnutí, návrh na priznanie náhrady trov konania).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. mája 2015